

Pomorska Konferencja OPEN SCIENCE – otwartość w udostępnianiu zasobów wiedzy i promocja dorobku naukowego

W Pomorskiej Konferencji Open Science, której tematem była otwartość w udostępnianiu zasobów wiedzy i promocja dorobku naukowego, uczestniczyły również przedstawicielki Biblioteki Głównej ZUT. Dwudniowe spotkanie (23–24 października 2017 r.) z udziałem bibliotekarzy z uczelni wyższych z całego kraju, miało miejsce na Politechnice Gdańskiej i było pierwszym tego typu spotkaniem w Gdańsku, które będzie organizowane cyklicznie raz w roku. Prelegentami byli w większości gospodarze konferencji, czyli pracownicy Biblioteki Politechniki Gdańskiej oraz radca prawny, a także przedstawiciele wydawnictw.

Politechnika Gdańska, jedna z wiodących uczelni technicznych w Polsce, zaprezentowała swój nowatorski portal MOST WIEDZY – Multidyscyplinarny Otwarty System Transferu Wiedzy, który omówiła dyrektor Biblioteki PG dr Anna Wałek. Jest to platforma publikacji pracowników Politechniki Gdańskiej (www.mostwiedzy.pl), utworzona wraz z uczelnianym Centrum Usług Informatycznych, w ramach którego uruchomione zostanie repozytorium Open Access. Portal powstał dzięki projektowi z funduszy UE z programu

operacyjnego „Polska cyfrowa 2014–2020”. Open Science, czyli otwarta nauka, zakłada przyjęcie zasady otwartości na wszystkich etapach pracy i komunikacji naukowej. Przez otwartość rozumiemy dostępność zasobów naukowych, która jest połączona z brakiem barier prawnych i ekonomicznych, mogących ograniczać możliwości ich wykorzystania. Przewodnie hasło konferencji brzmiało „Wiedza jest beзуżyteczna, jeśli nie jest dostępna” – jak wielkie możliwości w społeczeństwie informacyjnym niesie ze sobą Open Access, czyli szeroki i bezpłatny dostęp do publikacji naukowych, które mają postać elektroniczną online w celu swobodnego dostępu dla naukowców, badaczy, wykładowców, studentów i wszystkich osób poszukujących wiedzy. Open Access rozwija gotowość naukowców i badaczy do publikowania owoców swojej pracy za darmo w czasopiśmie naukowych na rzecz szerzenia wiedzy.

Ważnym gościem konferencji była Vanessa Proudman, dyrektor SPARC Europe. Jest to europejska organizacja non-profit, składająca się z różnych instytucji naukowych, konsorcjów bibliotecznych, organizacji finansujących, instytutów badawczych oraz wydawców,

w której wszyscy zobowiązali się do realizacji otwartego dostępu i otwartej nauki. Vanessa Proudman, mająca 20-letnie doświadczenie w pracy z wieloma wiodącymi bibliotekami uniwersyteckimi na całym świecie, mówiła o otwartych badaniach (Open Research), na jakim etapie są dzisiaj i jak się zmieniał proces badań w ciągu ostatniego 10-lecia, gdy wzrasta poparcie dla otwartego dostępu i otwartej nauki oraz gdy wzrasta liczba organizacji działających na rzecz Open Access.

Kolejny wykład przedstawił wykładowca z Politechniki Gdańskiej, dr hab. inż. Krzysztof Leja, przedstawiając Open Access, czyli otwarty dostęp jako element społecznej odpowiedzialności uczelni, w której w finansowaniu dominuje udział środków z budżetu państwa; w najbliższej przyszłości niezbędne będzie utworzenie uniwersytetu przedsiębiorczego – czyli regulacje państwa są średnie, a władza i rola rektora powinna być wzmocniona.

Narodowe programy wspierające Open Access – Springer Open Choice oraz SCOAP3 zaprezentowała mgr Magdalena Szuflita-Żurawska, bibliotekarz z Politechniki Gdańskiej, która mówiła również o otwartych danych badawczych (Open Research Data), jak można

je ponownie wykorzystywać, modyfikować i redystrybuować, mając do nich wolny dostęp.

Kolejny wykład to wystąpienie radcy prawnego dr. Krzysztofa Siewicza, członka Fundacji Nowoczesna Polska, autora wielu uznanych publikacji dotyczących praw autorskich i wolnych licencji w udostępnianiu zasobów nauki. Politykę Komisji Europejskiej względem Open Access oraz proponowane kierunki zmian omówiła Renata Downar-Zapolska z Regionalnego Punktu Kontaktowego Programu Ramowego UE HORYZONT 2020, przedstawiając także źródła finansowania opłat w Open Access. Drugiego dnia odbyły się warsztaty komputerowe dotyczące udostępniania i promowania dorobku naukowego w repozytorium MOST WIEDZY; zaprezentowano, jak pracownicy Politechniki Gdańskiej po zalogowaniu się do serwisu publikują swój dorobek, przedstawiono korzyści, jakie wynikają z powstania takiego projektu – zarówno dla pracowników uczelni, jak i dla przedsiębiorstw i biznesmenów poszukujących wiedzy.

*Małgorzata Kępka
Ośrodek Informacji Patentowej
i Normalizacyjnej*